

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος	VII
Συνομογραφίες.....	XXI

Εισαγωγή

I. Η έννοια του δικαίου	1
§ 1. Ορισμός του κανόνα δικαίου	1
§ 2. Τα χαρακτηριστικά του κανόνα δικαίου	2
II. Η διαίρεση του δικαίου	2

I. ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

I. Έννοια του Κράτους.....	7
II. Στοιχεία του Κράτους.....	7
§ 1. Λαός	7
§ 2. Χώρα	7
§ 3. Εξουσία.....	8
§ 4. Οργάνωση του Κράτους σε νομικό πρόσωπο.....	8
III. Ιθαγένεια	8
§ 1. Εννοιολογικές παρατηρήσεις.....	8
§ 2. Συστήματα απόκτησης	9
§ 3. Τρόποι κτήσης	10
§ 4. Απώλεια.....	11
§ 5. Ανάκτηση της ελληνικής ιθαγένειας	11
§ 6. Δικαιώματα και υποχρεώσεις	12
α. Δικαιώματα	12
β. Υποχρεώσεις	13
IV. Έννοια του Έθνους	13
§ 1. Αντικειμενικά κριτήρια.....	13
§ 2. Υποκειμενικά κριτήρια	13
V. Η Έννοια της κυριαρχίας	14

VI. Μορφές Κρατών	14
§ 1. Διακρίσεις	14
§ 2. Μορφές Ενώσεων Κρατών.....	14

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΤΟ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

I. Έννοια του πολιτεύματος.....	17
II. Μορφές του πολιτεύματος	17
III. Το πολίτευμα της Ελλάδας	18

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ
ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

I. Εννοιολογικές παρατηρήσεις - Διακρίσεις οργάνων	21
II. Το εκλογικό σώμα.....	22
§ 1. Αρχές συγκρότησης	22
§ 2. Χαρακτηριστικά της ψηφοφορίας	23
§ 3. Αρμοδιότητες του εκλογικού σώματος	23
§ 4. Προσόντα εκλογέως	24
§ 5. Στέρψη του δικαιώματος του εκλέγειν	24
§ 6. Τα πολιτικά κόμματα.....	24
§ 7. Τα εκλογικά συστήματα	26
1. Εννοιολογικές παρατηρήσεις.....	26
2. Διακρίσεις εκλογικών συστημάτων	27
3. Το ελληνικό εκλογικό σύστημα	27
4. Το σύστημα εκλογής των Ευρωβουλευτών	29
5. Η εκλογή των αρχών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης	30
6. Το Δημοψήφισμα	31
§ 8. Εκλογική διαδικασία.....	33
§ 9. Έλεγχος του κύρους των εκλογών.....	33
III. Η Βουλή	34
§ 1. Γενικά	34
§ 2. Η νομική θέση του βουλευτή	36
1. Η βουλευτική ασυλία	36
α. Το ανεύθυνο του βουλευτή.....	36
β. Το ακαταδίωκτο του βουλευτή	37
γ. Το δικαίωμα άρνησης μαρτυρίας	37
2. Η βουλευτική αποζημίωση.....	37
3. Η βουλευτική ατέλεια.....	37

4. Η απώλεια της βουλευτικής ιδιότητας	38
§ 3. Η θητεία της Βουλής	38
1. Η βουλευτική περίοδος	38
2. Οι βουλευτικές σύνοδοι	39
α. Τακτικές	39
β. Έκτακτες	39
γ. Ειδικές	40
§ 4. Η οργάνωση και λειτουργία της Βουλής	40
1. Ο Κανονισμός της Βουλής.....	40
2. Το Προεδρείο.....	40
3. Η Ολομέλεια.....	41
4. Οι Επιτροπές της Βουλής	42
5. Οι αρμοδιότητες της Βουλής.....	43
α. Νομοθετικές.....	43
β. Δικαστικές	43
γ. Κοινοβουλευτικού ελέγχου	44
δ. Άλλες αρμοδιότητες.....	44
6. Οι συνεδριάσεις της Βουλής.....	44
§ 5. Η θέσπιση των νόμων	45
1. Γενικά.....	45
2. Η νομοθετική πρωτοβουλία	45
3. Το στάδιο της επεξεργασίας, συζήτησης και ψήφισης των σχεδίων και προτάσεων νόμων.....	46
4. Η έκδοση και η δημοσίευση των νόμων.....	47
§ 6. Ο Κοινοβουλευτικός έλεγχος.....	49
1. Οι αναφορές.....	49
2. Οι ερωτήσεις	49
3. Οι επίκαιρες ερωτήσεις	50
4. Οι αιτήσεις κατάθεσης εγγράφων	50
5. Οι επερωτήσεις.....	50
6. Οι επίκαιρες επερωτήσεις.....	50
7. Η συζήτηση προ ημερησίας διατάξεως	51
8. Η σύσταση εξεταστικής επιτροπής	51
9. Η πρόταση δυσπιστίας	51
10. Ο έλεγχος των ανεξάρτητων αρχών	51
§ 7. Η διάλυση της Βουλής	52
IV. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας	52
§ 1. Η εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας.....	52

1. Προσόντα εκλογιμότητας	53
2. Διαδικασία εκλογής.....	53
§ 2. Η θητεία	54
§ 3. Η αναπλήρωση	54
§ 4. Η νομική θέση	55
§ 5. Οι αρμοδιότητες	56
1. Νομοθετικές	56
2. Διοικητικές	56
3. Δικαστικές	56
4. Ρυθμιστικές	56
V. Η Κυβέρνηση	57
§ 1. Η σύνθεση και οργάνωση της Κυβέρνησης	57
§ 2. Η ανάδειξη και απαίτηση της Κυβέρνησης	57
§ 3. Οι αρμοδιότητες της Κυβέρνησης	58
1. Αρμοδιότητες του Πρωθυπουργού.....	58
2. Αρμοδιότητες των Υπουργών	58
3. Αρμοδιότητες Υπουργικού Συμβουλίου.....	59
§ 4. Η ευθύνη των μελών του Υπουργικού Συμβουλίου.....	59
VI. Τα Δικαστήρια.....	60
§ 1. Η δικαστική λειτουργία	60
§ 2. Οι δικαστικοί λειτουργοί.....	61
§ 3. Η απονομή της δικαιοσύνης	62
§ 4. Διακρίσεις των δικαστηρίων.....	62

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

I. Το Σύνταγμα	65
§ 1. Έννοια του Συντάγματος	65
§ 2. Οι διακρίσεις του Συντάγματος	66
§ 3. Η συντακτική εξουσία και η αναθεωρητική λειτουργία	66
1. Η συντακτική εξουσία.....	66
2. Η αναθεωρητική λειτουργία	67
II. Τα ελληνικά Συντάγματα	68
§ 1. Ιστορική επισκόπηση	68
§ 2. Το Σύνταγμα του 1975	69
§ 3. Η αναθεώρηση του Συντάγματος του 1975	70
§ 4. Η συνταγματική αναθεώρηση του 2001	71
§ 5. Η συνταγματική αναθεώρηση του 2008	71

III. Οι θεμελιώδεις αρχές του Συντάγματος	72
§ 1. Η δημοκρατική αρχή	72
§ 2. Η αντιπροσωπευτική αρχή.....	72
§ 3. Η αρχή της Προεδρευομένης Δημοκρατίας.....	73
§ 4. Η κοινοβουλευτική αρχή.....	73
§ 5. Η αρχή της διάκρισης των λειτουργιών.....	74
§ 6. Η αρχή του Κράτους Δικαίου	75
§ 7. Η αρχή του Κοινωνικού Κράτους.....	75
IV. Οι πηγές του Συνταγματικού Δικαίου.....	75
§ 1. Το Σύνταγμα υπό τυπική έννοια	76
§ 2. Το Διεθνές Δίκαιο	76
§ 3. Το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο	77
§ 4. Ο Νόμος	77
1. Η ισχύς το νόμου	78
2. Η αναδρομική ισχύς του νόμου	79
3. Ο έλεγχος της συνταγματικότητας του νόμου	79
§ 5. Ο Κανονισμός της Βουλής.....	80
§ 6. Οι κανονιστικές πράξεις της διοίκησης	80
§ 7. Το Συνταγματικό έθιμο.....	81
§ 8. Η νομολογία του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου	82

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

I. Ιστορική διαδρομή.....	83
II. Οι ατομικές ελευθερίες στα Ελληνικά Συνταγματικά Κείμενα.....	85
§ 1. Η επαναστατική περίοδος (1821-1832).....	85
§ 2. Περίοδοι από την ανεξαρτησία του Ελληνικού Κράτους (1833-1974)	86
§ 3. Τα θεμελιώδη δικαιώματα κατά το Σύνταγμα του 1975/1986/2001/2008.....	87
1. Ατομικά Δικαιώματα	87
α. Η αρχή της ισότητας.....	87
β. Η ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας.....	88
γ. Η προσωπική ελευθερία.....	88
δ. Η προσωπική ασφάλεια.....	89
ε. Η αρχή του νόμιμου δικαστή	89
στ. Το άσυλο της κατοικίας	90
ζ. Το δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων	90
η. Το δικαίωμα της αναφοράς	90

θ. Το δικαίωμα της συνάθροισης.....	91
ι. Η ελευθερία του συνεταιρισμού.....	92
ια. Η ελευθερία της θρησκευτικής συνείδησης.....	94
ιβ. Η ελευθερία της γνώμης και του τύπου.....	94
ιγ. Η ελευθερία της τέχνης, της επιστήμης, της έρευνας και της διδασκαλίας.....	96
ιδ. Η προστασία της ιδιοκτησίας.....	97
ιε. Το απόρρητο της επικοινωνίας.....	98
ιστ. Το δικαίωμα δικαστικής προστασίας.....	100
2. Πολιτικά δικαιώματα.....	101
α. Το δικαίωμα διορισμού σε δημόσιες θέσεις.....	101
β. Το δικαίωμα συμμετοχής στην πολιτική και κοινωνική ζωή της χώρας.....	101
γ. Το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι.....	101
δ. Το δικαίωμα ίδρυσης πολιτικού κόμματος.....	102
3. Κοινωνικά δικαιώματα.....	102
α. Το δικαίωμα στην παιδεία.....	102
β. Η προστασία του γάμου, της οικογένειας, της μητρότητας, της παιδικής ηλικίας, της υγείας.....	102
γ. Το δικαίωμα στην εργασία και στην κοινωνική ασφάλιση.....	103
δ. Η προστασία της συνδικαλιστικής ελευθερίας και το δικαίωμα στην απεργία.....	104
ε. Η προστασία του περιβάλλοντος.....	105
§ 4. Οι υποχρεώσεις.....	106
III. Οι θεσμικές εγγυήσεις.....	107
IV. Οι περιορισμοί.....	108

II. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΤΜΗΜΑ I

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

I. Έννοια και σκοπός του διοικητικού δικαίου.....	113
II. Έννοια και περιεχόμενο του όρου «Διοίκηση».....	113
III. Σχέσεις διοικητικού δικαίου και διοικητικής επιστήμης.....	116
IV. Οι πηγές του διοικητικού δικαίου.....	116
§ 1. Το Σύνταγμα.....	116
§ 2. Οι νομοθετικές πράξεις.....	117

§ 3. Οι κανονιστικές πράξεις της διοίκησης	118
§ 4. Η νομολογία	119
§ 5. Οι γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου	120
§ 6. Το έθιμο	120
§ 7. Το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο	121
§ 8. Το Διεθνές Δίκαιο	121

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ
ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΗ ΔΡΑΣΗ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

I. Η αρχή της νομιμότητας	123
II. Το δημόσιο συμφέρον	124
III. Η προστασία του διοικούμενου.....	124

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΟΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

I. Έννοια και ορισμός των διοικητικών πράξεων	127
II. Χαρακτηριστικά των διοικητικών πράξεων.....	128
§ 1. Το τεκμήριο της νομιμότητας	128
§ 2. Η εκτελεστικότητα.....	129
III. Διακρίσεις των διοικητικών πράξεων	131

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ
ΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

I. Έννοια, διακρίσεις, ίδρυση και κατάργηση των διοικητικών οργάνων.....	135
§ 1. Έννοια και διακρίσεις.....	135
§ 2. Ίδρυση και κατάργηση	136
§ 3. Η νομική υπόσταση του διοικητικού οργάνου.....	136
§ 4. De facto διοικητικό όργανο	137
II. Κανόνες λειτουργίας των συλλογικών οργάνων	137
§ 1. Συγκρότηση	137
§ 2. Σύνθεση	138
§ 3. Λειτουργία	138

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
Η ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

I. Έννοια και διακρίσεις.....	141
II. Μεταβίβαση αρμοδιότητας	142

III. Χρονικοί περιορισμοί της αρμοδιότητας	143
--	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

I. Ενωσιολογικός προσδιορισμός.....	145
II. Γνωμοδοτική διαδικασία	145
III. Η συμμετοχή των διοικούμενων	146
IV. Το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης	147
V. Η πρόσβαση στα διοικητικά έγγραφα	147

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ
ΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΚΗ ΙΣΧΥΣ
ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

I. Περιεχόμενο και τύπος της διοικητικής πράξης.....	149
II. Η αιτιολογία.....	149
III. Η χρονική ισχύς της διοικητικής πράξης.....	150
IV. Η ανάκληση της διοικητικής πράξης	151

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ	153
-----------------------------------	------------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩ

ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ	157
---	------------

ΤΜΗΜΑ II
ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ
ΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

I. Συγκέντρωση και αποκέντρωση.....	161
II. Αυτοδιοίκηση.....	162
III. Διοικητική ιεραρχία και έλεγχος	163
IV. Διοικητική εποπτεία	164

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ
Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

I. Κεντρική Διοίκηση.....	165
§ 1. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας	165

§ 2. Η Κυβέρνηση	166
§ 3. Ο Πρωθυπουργός	171
§ 4. Οι Αντιπρόεδροι της Κυβέρνησης	172
§ 5. Οι Υπουργοί.....	173
§ 6. Οι Υφυπουργοί.....	174
§ 7. Οι Γενικοί και Ειδικοί Γραμματείς	175
§ 8. Ο έλεγχος της Δημόσιας Διοίκησης	176
§ 9. Τα Μεγάλα Σώματα της Διοίκησης.....	180
1. Το Συμβούλιο της Επικρατείας.....	180
2. Οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές	182
3. Το Ελεγκτικό Συνέδριο.....	184
4. Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους.....	186
II. Περιφερειακή Διοίκηση	187
§ 1. Ιστορική διαδρομή.....	187
§ 2. Ο θεσμός της διοικητικής αποκέντρωσης	189
Α. Η ανασυγκρότηση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.....	189
Β. Όργανα Αποκεντρωμένης Διοίκησης	190
1. Ο Γενικός Γραμματέας	190
2. Συμβούλιο Αποκεντρωμένης Διοίκησης.....	190
Γ. Αρμοδιότητες	191
III. Τοπική Αυτοδιοίκηση	191
§ 1. Τοπική Αυτοδιοίκηση α' βαθμού (Δήμοι)	191
Α. Ιστορική διαδρομή	191
Β. Γενικά χαρακτηριστικά των νεών Δήμων	193
Γ. Αρμοδιότητες Δήμων.....	195
Δ. Δημοτικές Αρχές	195
1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις	195
2. Διοίκηση Δήμων	196
α. Δημοτικό Συμβούλιο	196
β. Οικονομική Επιτροπή	197
γ. Επιτροπή Ποιότητας Ζωής.....	197
δ. Εκτελεστική Επιτροπή	197
ε. Δήμαρχος.....	198
3. Νέα θεσμικά όργανα.....	198
α. Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης	198
β. Συμπαραστάτης του Δήμου και της Επιχείρησης	199
γ. Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών	199
4. Διοίκηση Δημοτικής Κοινότητας.....	200

α. Συμβούλιο Δημοτικής Κοινότητας.....	200
β. Πρόεδρος Συμβουλίου Δημοτικής Κοινότητας	200
5. Διοίκηση Τοπικής Κοινότητας.....	201
α. Συμβούλιο Τοπικής Κοινότητας	201
β. Πρόεδρος Συμβουλίου Τοπικής Κοινότητας.....	201
γ. Εκπρόσωπος Τοπικής Κοινότητας.....	201
E. Μέσα δράσης	202
1. Προσωπικό	202
2. Περιουσία	202
3. Πόροι	203
4. Δαπάνες.....	203
5. Προϋπολογισμός	204
ΣΤ. Εποπτεία	204
Z. Συμβάσεις.....	206
1. Συμβάσεις διαδημοτικής ή διαβαθμιστικής συνεργασίας.....	206
2. Προγραμματικές συμβάσεις.....	206
H. Συγχωνεύσεις - Συνενώσεις.....	207
1. Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.....	207
2. Κοινοφελείς Επιχειρήσεις	207
3. Ανώνυμες Εταιρείες	208
4. Σύνδεσμοι ΟΤΑ από Συνένωση.....	208
Θ. Σύσταση διαβαθμιδικού συνδέσμου Δήμων και Περιφερειών	208
I. Επιχειρήσεις Δήμων	209
IA. Νησιωτικοί και Ορεινοί Δήμοι.....	209
§ 2. Τοπική Αυτοδιοίκηση β' βαθμού (Περιφέρεια).....	209
Α. Ιστορική διαδρομή	209
Β. Ο νέος θεσμός της Περιφέρειας.....	211
Γ. Μητροπολιτικές Περιφέρειες	211
1. Μητροπολιτική Περιφέρεια Αττικής.....	211
2. Μητροπολιτική Ενότητα Θεσσαλονίκης	212
Δ. Αρμοδιότητες της Περιφέρειας	212
Ε. Όργανα της Περιφέρειας.....	213
1. Περιφερειάρχης.....	213
2. Αντιπεριφερειάρχες.....	213
3. Περιφερειακό Συμβούλιο.....	214
4. Οικονομική Επιτροπή	214
5. Εκτελεστική Επιτροπή	214
ΣΤ. Επικουρικά όργανα της Περιφέρειας	215

1. Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης	215
2. Περιφερειακός Συμπαράστατης του πολίτη και της Επιχείρησης	215
Z. Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης	215
H. Μέσα δράσης.....	216
1. Οργάνωση.....	216
2. Εκτελεστικός Γραμματέας	216
3. Περιουσία	217
4. Οικονομικά.....	217
α. Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι Περιφερειών	217
β. Προϋπολογισμός	217
Θ. Έλεγχος νομιμότητας πράξεων και ευθύνες των αιρετών οργάνων της Περιφέρειας	218
I. Περιφερειακές επιχειρήσεις.....	219

ΤΜΗΜΑ ΙΙΙ ΕΙΔΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

I. Εισαγωγικά	221
II. Ίδρυση δημόσιων νομικών προσώπων	222
III. Η αυτοτέλεια των δημόσιων νομικών προσώπων	223
§ 1. Διοικητική αυτοτέλεια	223
§ 2. Περιουσιακή αυτοτέλεια	224
IV. Διοικητική εποπτεία και έλεγχος	225
§ 1. Διοικητική εποπτεία	225
§ 2. Έλεγχος	226

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

I. Τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου	229
II. Τα Δημόσια Νομικά Πρόσωπα Ειδικών Σκοπών	230
III. Οι δημόσιες εταιρίες.....	231
IV. Τα εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα	232
V. Οι μικτές επιχειρήσεις.....	233
VI. Παραχώρηση δημόσιας υπηρεσίας.....	234

III. ΔΗΜΟΣΙΟΎΠΑΛΛΗΛΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΑΛΛΗΛΙΑΣ

I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις	237
II. Το συνταγματικό πλαίσιο της δημόσιας υπαλληλίας	238

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

I. Έννοια και ορισμός του δημοσίου υπαλλήλου	241
II. Ο διορισμός.....	241
§ 1. Η συνταγματική κατοχύρωση.....	241
§ 2. Τα προσόντα διορισμού	242
III. Οι υπηρεσιακές μεταβολές	243
IV. Η ευθύνη του υπαλλήλου.....	245
§ 1. Πειθαρχική ευθύνη	245
§ 2. Αστική ευθύνη	245
§ 3. Ποινική ευθύνη	246

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

I. Δικαιώματα	247
§ 1. Το δικαίωμα του συνεταιρισμού.....	247
§ 2. Η συνδικαλιστική ελευθερία	247
§ 3. Η μονιμότητα	248
II. Καθήκοντα	249
III. Περιορισμοί.....	250
§ 1. Η πολιτική ουδετερότητα.....	250
§ 2. Το δικαίωμα του συνεταιρισμού.....	251
§ 3. Η συνδικαλιστική ελευθερία και το δικαίωμα στην απεργία.....	251
§ 4. Η ελευθερία της έκφρασης.....	252
§ 5. Η οικονομική ελευθερία	252
Γενική βιβλιογραφία.....	255
Ευρετήριο ύλης	265